

Minoo Carta I Tyaa Ra San Pablo Sii Ñiyivi Hebreo Sa Sino Iñi Tuhun Ndyoo

I cahan ra Cristo zehe ra Ndyoo sihin yo sa cuenda zutu ra

¹ Ta sa naha i cahan ra Ndyoo cuaha xaan saha ta cuaha xaan cuhva sihin ñiyivi sa cuu profeta, ta i nacatyí ra cuan sihin ñiyivi sahnu sii yo tandíhi sa i catyi ra Ndyoo.

² Zoco vityi nu sa cuñi ndíhi tyiemvu i tasi ra Ndyoo sii Zehe ra, ta i cahan ra sihin yo sa cuenda ra Ndyoo Zutu ra. Ta i saha cuenda ra Ndyoo tandíhi cuii sa iyo sii ra sii Zehe ra. Ta sihin Zehe ra i zavaha ra Ndyoo ñuu ñiyivi.

³ Ta ndisi xaan Zehe ra Ndyoo sihin sa ndisi sa iyo sii Zutu ra. Ta tandíhi cuii sa zavaha Zehe ra Ndyoo, zañaha si vatyí Ndyoo cuu ra. Ndyaca ñaha ra tandíhi cuii sa iyo sihin tuhun cahan ra. Maa ra cuu ra i sihi vatyí cua zandasi ra cuatyí yo, ta i zanaa ra sii si. Ta ziquí i nandoto ra, ta i sicundyaa ra siyo cuaha ra Ndyoo Zutu ra, ra ndyaca ñaha andívi. Ta ndyaca ñaha ra sihin ra.

Cahnu ca Zehe ra Ndyoo ta ziquí ángel

⁴ Cahnu xaan ca i nduu Zehe ra Ndyoo ta ziquí ángel, ta sito yo vatyí cahnu ca ra vatyí Zehe Ndyoo cuu sii ra. I saha ra Ndyoo zivi cuan sii ra, ta ñiñi ca si ta ziquí zivi ángel.

⁵ Numinoo saha ta ñá catyi ra Ndyoo sihin numinoo ángel:

Yoho cuu Zehi,

Vityi zañehi vatyí Zehi cuu suun.

Zoco i catyi ra Ndyoo sa cuenda ra Jesús:

Yuhvi cua cuu zutu ra,
Ta maa ra cua cuu zehi.

⁶ Ta quiivi i cacu Zehe ra, ra cahnu ca, ñuu ñiyivi ya, i
catyi ra Ndyoo:

Nazacahnu tandihi cuii ángel Ndyoo sii ra.

⁷ Catyi ra Ndyoo sa cuenda ángel vatyi:
Tañi tatyí cuu ra, ta tañi ñúhu cuu ra.

⁸ Zoco sa cuenda Zehe ra catyi ra Ndyoo:
Ndyoo cuun, ta cua cundyaca ñohon tandihi cuii tyiemvu.
Ndoos xaan cua cundyaca ñohon.

⁹ Cuñi xoon sa zavaha ñiyivi sa ndoo, ta cuxaan xoon sihin
sa ña vaha.
Yucuan cuenda saha ra Ndyoo sa zii xaan ca cuñun ta ziqui
tandihi inga ñiyivi.

¹⁰ Ta inga saha i catyi tucu ra Ndyoo sihin ra:
Ra ndyaca ñaha cuun, ta nu i quisaha si i zavohon ñuu
ñiyivi,

Ta i zavohon andivi sihin ndohon.

¹¹ Cunaa si cuan, zoco cua ndoo moo.
Cua ndusahnu ñuu ñiyivi ta andivi tañi ndusahnu minoo
zahma.

¹² Ta cua natuun sii si tañi minoo zahma ñi cuu si, ta cua
nazama si tañi nazama ñiyivi sii zahma ñu.

Zoco yoho ma zamon, ta ma cuu moo ndaha ñi.

¹³ Zoco numinoo saha ñá catyi ra Ndyoo sihin minoo
ángel:

Cundyoon siyo cuehi ndya cua zahacanei sii tandihi ra
xaan iñi suun ta ziqui cua cuhve sa cundyaca
ñohon sii tandihi ra.

¹⁴ Ña tacuan catyi ra Ndyoo sihin ángel vatyi muzu ñi
cuu ra cuan. Tasi ra Ndyoo sii ra sa cua tyindyee ra ta
zacuenda ra sii ñiyivi cua zacacu ra Ndyoo.

2

Cahnu xaan cuu cuhva zavaha ra Ndyoo sa cua zacacu ra sii ñiyivi

¹ Yucuan cuenda cuñi si sa sino xaan iñi yo sii sa ndisa sa siñi yo, coto zandoo yo sii si.

² I sityiño ra Ndyoo ángel, ta i nacatyí ra ley ra Ndyoo sihin ra Moisés. Sihin ley cuan i sindyaca ñaha maa ra Ndyoo quivi cuan, ta ñu ñá tyaa yahvi i ndoho ñu tandihi saha tañi tahan si.

³ Ta maa tucu yo, ma cuu cacu yo tatu ma tyaa yo yahvi cuhva i cahan ra Jesucristo ra ndyaca ñaha sii yo, cuhva cua zacacu ra sii yo. Cahnu xaan cuu cuhva i zavaha ra. Ta ra i siñi sa cahan ra Jesús i nacatyí ra sihin yo cuhva i catyí ra.

⁴ Ta i zañaha casi ra Ndyoo vatyí sa ndisa cuu tuhun cuan vatyí i zavaha ra zeña ta cuaha nuu sa ndyityí, ta i saha ra cuaha cuhva sa cuu zavaha ñiyivi sihin cuhva sa saha Tatyí li ra, cuhva cuñi maa ra Ndyoo.

Ra Jesús cuu ra cua cuhva sa cacu ñiyivi

⁵ Ña saha ra Ndyoo sa cua cundyaca ñaha ángel sii ñuu ñiyivi sa cua coo ityí nuu ca, ñuu ñiyivi sa cahan maa yo tuhun.

⁶ Zoco iyo nu catyí Tuhun Ndyoo tyehen cuhva cahan minoo ra profeta sihin ra Ndyoo sa cuenda ra Cristo: ¿Ñaa ra cuu minoo rayi ta nacohon xaan iñun sii ra, Ta ñaa cuenda zacahnu xoon sii ra cu zehe ñiyivi?

⁷ Zuhva ni quivi, quivi ndyaa ra ñuu ñiyivi cua zanduluhlu xoon sii ra ta ziqui ángel,

Ta cuee ca cua zanducahnu xoon sii ra,
Cua cuhva xoon cuhva sii ra, ta tyaa xoon yahvi sii ra;

⁸ Ta sohon sa cundyaca ñaha ra tandihi cuii sa iyo. Quivi i saha ra Ndyoo sa cundyaca ñaha ra sii tandihi, ñahñi sa cua cumañi sa ma cuu cundyaca ñaha ra. Zoco

tañaha ca cua ndyehe yo sa cundyaca ñaha ra sii tandihi cuii.

⁹ Zoco ndyehe yo sii ra Jesús, ra i quisi ndya gloria. Luhlu ca i nduu ra ta ziqui ángel zuhva ñi quivi. Ta vityi zacahnu xaan ra Ndyoo sii ra ta saha xaan ra cuhva sii ra vatyí i sihi ra sa cuenda maa yo. Vaha xaan cuu maa ra Ndyoo, ta yucuan cuenda i sihi ra Jesús sa cuenda tandihi ñiyivi ñuu ñiyivi.

¹⁰ Maa ra Ndyoo i zavaha tandihi, ta sa cuenda maa ra i sino si. Vaha cuu si sa saha ra sa ndyehe ra Jesús tundoho vatyí cuhva cuan cua cuu ra Jesús sa cuenda tandihi ñiyivi ñuu ñiyivi. Sihin cuhva i zavaha ra Jesús ta i zacacu ra sii cuaha xaan ñiyivi, ta cuu nduu ñu ñiyivi ra Ndyoo ta cahun ñu gloria. Ta sihin tundoho sa i ndyehe ra Jesús ta i nduu ra ra cua cuhva sa cua cacu ñiyivi. Cuhva cuan i zavaha ra tandihi sa cuñi maa ra Ndyoo.

¹¹ Ñiyivi sa sa nduvaha sihin ra Ndyoo ta ra i zanduvaha sii ñu, ñn ñi Zutu ñu. Yucuan cuenda ña cahan nuu ra zanduvaha sii ñu sa catyi ra vatyí tahan ra cuu sii ñu.

¹² Tyehen catyi ra:

Ndyoo Zuti, cua quehin tuhun nuu yañi,
Cua zacahni suun nu yucu ñiyivi sino iñi suun.

¹³ Ta inga saha i catyi ra:

Nii xaan cua cuu iñi sii Zuti.
Ta inga tucu saha i catyi ra:

Ica vii ya sihin zehi, ñiyivi i saha ra Ndyoo sii.

¹⁴ Zehe ra Cristo, coño ñuhu ta niñi cuu ñu. Yucuan cuenda i nduu tucu ra Jesús minoo ñiyivi sa iyo coño ñuhu ta niñi. Vatyí tatu cua nduu ra minoo ñiyivi cua cuu cuu ra, ta sihin cuhva cuan zanaa ra cuhva iyo sii cuihna. Vatyí maa ra cuihna cuu ra i quisaha sihin tuhun sa sihi ñiyivi.

¹⁵ Zoco sihin cuhva sa sihi ra Jesús ta i zanaa ra cuhva sa sahñi cuii cuihna sii ñiyivi, ta zacacu ra Jesús sii ñiyivi

sihin tuhun sa yuhu xaan ñu coto cuu ñu. Tañi sa nuhñi ñiyivi tandihi quivi i cuu si vaty i yuhu xaan ñu sa cuu ñu.

¹⁶ Ndisa cuii vaty ñá quisi tyindyee ra Jesús sii ángel. Zoco quisi tyindyee ra sii tandihi zehe ra Abraham.

¹⁷ Yucuan cuenda i nduu ra ñiyivi sa ndisa tañi tandihi maa yo, ra cu yañi ra. Ta sa cuenda cuan cundahvi xaan iñi ra sii yo. Zavaha ra tandihi sa catyi ra Ndyoo, ta cuu ra zutu ya cahnu sa cuenda yo ityi nuu ra Ndyoo. Ta i tyiyahvi ra sa cuenda cuaty ñiyivi.

¹⁸ Maa ra i ndyehe xaan tundoho cuhva i nducu coto ihñi cuihna sii ra, zoco ñahñi sa ña vaha i zavaha ra. Ta yucuan cuenda cuu xaan tyindyee ra sii ñiyivi quivi nducu coto ihñi cuihna sii ñu.

3

Ra Jesús, cahnu ca ra ta ziqui ra Moisés

¹ Yucuan cuenda, ndoho hermanos, i casi ra Ndyoo sii ndo vaty cua zanduvaha ra sii ndo. I casi ra sii ndo vaty cuhun ndo gloria. Vityi cuñi sa cua nacañi iñi ndo sa cuenda ra Jesús. Maa ra cuu ra i tasi ra Ndyoo sihin tyiño ra. Ta ra cu zutu ya cahnu cuu ra sa cuenda maa yo, ta sino xaan iñi yo sii ra.

² I tava ra Ndyoo tyiño sii ra Jesús sa cuu ra zutu ya cahnu sa cuenda yo, ta i zavaha ra tandihi sa cuñi maa ra Ndyoo. Tañi ra Moisés i zavaha ra tandihi sa cuñi ra Ndyoo nu i siyucu ñiyivi hebreo quivi cuan. Ta ñiyivi hebreo i cuu ñiyivi sii maa ra Ndyoo.

³ Ta cahnu ca ra cuu ra Jesús ta ziqui ra Moisés vaty ñiñi ca cuu ra zandaa minoo vehe ta ziqui maa si.

⁴ Tahan tahan vehe sa iyo, iyo ra zandaa sii si, zoco ra i zavaha tandihi cuu maa ra Ndyoo.

⁵ Vaha xaan sa i zavaha ra Moisés sihin ñiyivi ra Ndyoo quivi cuan, zoco minoo muzu ra Ndyoo ñi i cuu maa ra ta

minoo ra saha sa ndaa ñi i cuu ra. I nacatyí ra sihin ñiyivi tandíhi sa i catyi ra Ndyoo sihin ra.

⁶ Zoco ra Cristo cuu ra zehe ra Ndyoo, ta i zavaha ra tandíhi sa i catyi ra Ndyoo. Ndyaca ñaha ra sii tandíhi ñiyivi sa sino iñi sii ra Ndyoo. Ta maa yo cuu vehe ra Ndyoo tatu ma yuhu yo cahan yo tuhun ra ndya cuhva ndya cua quisi tucu ra Jesús. Ta tatu zii xaan cuñi yo nii ñi sa ndatu yo sii ra.

Cua quitatu ñiyivi sa sino ndisa cuii iñi sii ra Ndyoo

⁷ Yucuan cuenda catyi Tatyí Ii ra Ndyoo:

Vityi tatu siñi ndo sa cahan ra Ndyoo,

⁸ Ma zandundava xaan ndo iñi ndo,

Tañi i zavaha ñiyivi hebreo quivi i nducu coto ihñi ñu sii ta i zacuxaan xaan ñu sii nu i sica noo ñu minoo nu ityi xaan.

⁹ Yucuan i nducu coto ihñi xaan ñu sii vazu i ndyehe ñu cuhva i zavehi uu xico cuiya.

¹⁰ Yucuan cuenda i cuxein sihin ñiyivi cuan,

Ta i catyi: “Tandíhi saha zandoo ñu ityi vaha ta sica noo ñu minoo ityi ña vaha, ta zandavi ñaha si sii ñu,

Ta ña cuñi ñu coto ñu cuhva cuñi sa cua zavaha ñu.”

¹¹ Ta i cuxaan xein, ta i catyi: “Sa ndisa cuii vatyí ma cuhva mi sa cua saa ñu nu i zanduvehi nu cua quitatu ñu.”

¹² Tacuan i catyi ra Ndyoo. Yucuan cuenda coto vaha ndo sii ndo hermano coto ñáha ma sino ndisa cuii iñi ndo sa cahan ra Ndyoo, ta cua zaña ndo sii ra Ndyoo ndito ta cahun ndo inga ityi.

¹³ Cuhva ndo tundyee iñi sii minoo ndo ta sii inga ndo tandíhi quivi nii ñi sa cuu ca, ta cuhva cuan, yoñi ndo cua zandavi ñaha cuatyí sii. Vatyí tatu zandavi ñaha cuatyí sii ndo cua zanduñihi ndo iñi ndo ta ma tyaa ca ndo yahvi sii ra Ndyoo.

¹⁴ Tatu nñi xaan cuu iñi yo sii ra Ndyoo ndya cuhva ndya cua ndihi ñuu ñiyivi, iin ñi cua ñihi yo sa vaha sihin ra Cristo.

¹⁵ Ta ma naa iñi ndo vatyi vityi cuu nu catyi ra Ndyoo: Vityi tatu cuiñi ndo sa cahan ra Ndyoo, Ma zanduñihi ndo iñi ndo tañi i zavaha ñiyivi hebreo quivi i zacuxaan ñu sii. Catyi ra Ndyoo.

¹⁶ ¿Ta yoo cuu ñiyivi i siñi sa cahan ra Ndyoo ta i zacuxaan ñu sii ra? Ñiyivi cuan cuu ñu cuahan sihin ra Moisés. Ta cuahan ra ityi nuu, ta i tava ra sii ñu ñuu Egipto quivi cuan.

¹⁷ ¿Ta yoo sihin i cuxaan ra Ndyoo uu xico cuiya? Zuun ñi sihin ñiyivi cuan i cuxaan ra vatyi i zavaha ñu cuaty, ta yucuan cuenda i sihi ñu sisi huhu ityi cuahan ñu.

¹⁸ ¿Ta yoo sii saha ra Ndyoo tuhun ra vatyi ma cuhva ra sa cua saa ñu nu cua quitatu ñu? I saha ra tuhun cuan sii ñiyivi ñá tyaa yahvi sii ra.

¹⁹ Ta cuhva cuan ndyehe yo vatyi ñá cuu quihvi ñu vatyi ñá sino ca iñi ñu sa catyi ra Ndyoo.

4

¹ Vityi iyo ca tuhun i saha ra Ndyoo sa cuenda sa quihvi ñiyivi ra nu cua quitatu ñu. Yucuan cuenda cuñi si sa cuyuhu yo coto coo zuhva maa ndo sa cua catyi ra Ndyoo vatyi ma cuu quihvi ndo.

² Ndisa vatyi sa ñihi maa yo Tuhun Vaha ra Ndyoo tañi i ñihi ñiyivi sahnun hebreo sii si. (Tuhun cuan cuu nu i catyi ra Ndyoo vatyi cua cuhva ra minoo nu cua quitatu yo), zoco ñá tyindyee si sii maa ñu vatyi ñá sino ndisa cuii iñi sii si.

³ Ta maa ñi maa yo sa sino iñi, cuu quihvi yo nu cua quitatu yo tañi sa catyi maa ra Ndyoo: Sa cuxein ta sehi tuhun vatyi ñiyivi ña sino iñi sii,

Ma cuu quihvi ñu nu cua quitatu ñu.

Catyi ra Ndyoo. Tacuan i catyi ra vazú sa ndyaa listo si ndya quivi i ndihi zavaha ra ñuu ñiyivi.

⁴ Vatyí iyo nu i catyi ra tyehen sa cuenda quivi cu usa cuan: “I quitatu ra Ndyoo quivi cu usa cuan, ta ñá zatyíño ca ra quivi cuan.”

⁵ Ta iyo tucu nu catyi si tyehen: “Ndaha cuii ñi ma cuu quihvi ñu nu cua quitatu ñu sihin.” Catyi ra Ndyoo.

⁶ Iyo ca ñiyivi cua quihvi vatyí ñiyivi i ñihi tuhun cuan sa xihna ñi, ñá cuu quihvi ñu vatyí ñá tyaa ñu yahvi sii ra Ndyoo.

⁷ Yucuan cuenda i saha tucu ra Ndyoo inga saha sa cua cuu quihvi ñiyivi. I cahan ra Ndyoo sihin ra David, ta i nacatyí ra David tyehen, cuhva i catyi tucu ra Ndyoo inga saha zuun ñi cuhva tañi i catyi ra sihin ñiyivi hebreo ta sa naha:

Vityí tatu cuiñi ndo sa quehin,

Ma zañihi ndo iñi ndo.

⁸ Tatu sa i sindyaca ra Josué sii ñiyivi nu cua quitatu ñu sa ndisa cuii, ma cahan ca ra Ndyoo inga saha sa cuenda inga quivi nu cua cuu quihvi ñiyivi nu cua quitatu ñu.

⁹ Zoco i cahan ra cuhva cuan vatyí cumañi ca quihvi ñiyivi ra Ndyoo nu cua quitatu ñu sa ndisa cuii.

¹⁰ Tatu sa quihvi minoo ra nu saha ra Ndyoo nu cua quitatu ra, sa zandoo ra cuan tyiño ra ta quitatu ra tañi i quitatu ra Ndyoo quivi sa ndihi zavaha ra ñuu ñiyivi.

¹¹ Yucuan cuenda nanducu xaan yo cuhva quihvi yo nu cua quitatu yo yucuan; natyaa yo yahvi sii ra Ndyoo coto cuu yo tañi i cuu ñiyivi hebreo ta sa naha ta ma cuiñi yo saa yo.

¹² Vatyí tandihi cuii tuhun cahan ra Ndyoo, ndito si, ta iyo xaan cuhva sihin si. Ñihi xaan si tañi minoo espada ta cuiñi si saa si ndya aña yó ta ndya sa siñi tuñi sii yo.

Ta zañaha casi Tuhun Ndyoo sii yo ñaa sa sica iñi yo sihin añaima yo tatu vaha si a ña vaha si.

¹³ Ñahñi maa sa cuu cuxehe nuu maa ra Ndyoo. Sito maa ra tandihi cuii sa zavaha tandihi ñiyivi nacahnu ñuu ñiyivi. Ta cua nacuhva cuenda yo sii ra tandihi cuii sa zavaha yo.

Ra Jesús cuu ra cu zutu ya cahnu

¹⁴ Ra Jesús, zehe ra Ndyoo cuu sii ra, ta maa ra cuu zutu ya cahnu sa cuenda yo ityi nuu ra Ndyoo ndya gloria. Yucuan cuenda natiin cuenda vaha yo cuhva sa sino xaan iñi yo sii ra.

¹⁵ Vatyí ra cu zutu ya cahnu sa cuenda maa yo, cutuñi iñi ra ñaa cuenda cuñi yo zavaha yo cuatyí vatyí i nducu coto ihñi cuihna sii ra tandihi cuii cuhva tañi nducu coto ihñi ra sii maa yo, zoco ñá zavaha ra Jesús numinoo cuatyí.

¹⁶ Yucuan cuenda ña vaha sa yuhu yo. Nacaca xaan yo sii ra Ndyoo vatyí tyindyee ra sii yo. Ta cua tyindyee ra sii yo vatyí cua cundahvi iñi ra sii yo, ta cua zaha ra tumañi iñi sii yo ta tyindyee ra sii yo tatu iyo sa siñi ñuhu sii yo.

5

¹ Tandihí ra cu zutu ya cahnu sa cuenda ñiyivi hebreo, ñiyivi cuu maa ra. I casi ra Ndyoo sii ra vatyí cua cahan ra sa cuenda tandihí ñiyivi ityi nuu ra Ndyoo. Sahñi ra quiti ta saha tucu ra inga sa saha maa ñiyivi sa cuenda cuatyí ñu.

² Iyo saha i zavaha tucu maa ra sa ña vaha. Yucuan cuenda cutuñi iñi maa ra cuhva iyo ñiyivi, ta vii xaan i sicoo ra sihin ñiyivi tondo ta sihin ñu i zaña ityi vaha tatu i ndu-uu iñi ñu cuatyí ñu.

³ Ta sa cuenda cuatyí ñiyivi ta cuatyí tucu maa ra, ñiñi xaan cuñi si sa cua cahñi ra quiti.

⁴ Zoco yivi maa ra i catyi vatyí cua quihin ra tyiño sa cuu ra ra cu zutu. Maa ra Ndyoo i casi sii ra, zuun ñi cuhva tañi i casi ra sii ra Aarón.

⁵ Ta zuun ñi cuhva cuan, ñá zanduñiñi ra Cristo sii ra, ta yivi maa ra catyi vatyí cua nduu ra minoo ra cu zutu ya cahnu. Ña tacuan. Maa ra Ndyoo cuu ra i casi sii ra Cristo. I catyi ra Ndyoo sihin ra:

Yoho cuu zehi;

Vityi zanducahnu mi suun.

⁶ Ta inga saha i catyi ra Ndyoo sihin ra tyehen: Minoo ra cu zutu cua cuun tandihi cuii tyiemvu. Cua cuun tañi ra Melquisedec.

⁷ Quivi i cuu ra Jesús minoo ñiyivi ihya ñuu ñiyivi, i cahan xaan ra sihin ra Ndyoo, ta ñihi xaan i sacu ra ta i sica xaan ra tumañi iñi sii ra vatyí cuu zacacu ra Ndyoo sii ra ta ma cuu ra. Ta i siñi ra Ndyoo sa cahan ra vatyí cua zavaha ra tandihi sa catyi ra Ndyoo.

⁸ Ta vazu zehe ra Ndyoo cuu sii ra Jesús, zoco sihin cuhva i ndyehe ra tundoho ta i cutuhva ra tyaa ra yahvi sii ra Ndyoo.

⁹ Ta sa yaha cutuhva ra tandihi sa cuñi ra Ndyoo sa coto ra, ta ziqui i ñihi ra cuhva saha ra sa cundito ñiyivi tandihi cuii tyiemvu, tandihi ñiyivi tyaa yahvi sii ra

¹⁰ vatyí i casi ra Ndyoo sii ra sa cuu ra minoo ra cu zutu ya cahnu zuun ñi cuhva tañi i cuu ra Melquisedec.

Ica xaan zandoo yo Tuhun Ndyoo tatu sa sino iñi yo

¹¹ Iyo cuaha xaan sa cuñi catyi sa cuenda ra Cristo, zoco yii xaan cua zacutuñi vehi iñi ndo vatyí zoho xaan ndo.

¹² Vityi sa naha sino iñi ndo, ta tahan si cuu ndo maestro sii inga ñiyivi. Zoco sii maa ndo siñi ñuhu ca sa zañaha ñiyivi sii ndo inga saha zuhva zuhva ñaa sa catyi Tuhun Ndyoo. Cuu ndo tañi sa lee. Ndyá vityi sihi ca ndo zicui,

ta ña cuu casi vaha ndo xita. Quehin ziqui minoo cuhva, cuhva iyo ndo sihin Tuhun Ndyoo.

¹³ Tatu sihi ca ndo zicui cuñi si catyi si vatyí ña cutuñi vaha iñi ndo Tuhun Ndyoo, ta cuu ndo tañi sa lee.

¹⁴ Ta ña cuu casi vaha ndo xita ta cuu ndo tañi ñiyivi sahnú sa cuenda Tuhun Ndyoo tatu ma quisaha nacoto xihna ndo ñaa sa cuu sa vaha ta ñaa sa cuu sa ña vaha ta zavaha ndo maa ñi sa vaha.

6

¹ Yucuan cuenda, nazandoo yo cuhva i cuu yo ta nu quisaha sino iñi yo sii ra Cristo, ta nacuahnu yo sa ndisa cuui sihin Tuhun Ndyoo. Ma nacani tucu ndo inga saha Tuhun Ndyoo añima ndo ta ziqui naquisaha ndaca tucu ndo tucahnu iñi sii ra Ndyoo ta quisaha sino tucu iñi ndo uu a uñi tahan saha.

² Ma zacuaha xaan ca yo ziqui cuhva yozo caa cua coo ndutya ñiyivi ta yozo caa ñihi ñiyivi Tatyí Ii. Ta ma zacuaha xaan ca yo sa cuenda yozo caa cua nandoto ñiyivi ta cuhva cua tasi tuñi ra Ndyoo sii ñu.

³ Tatu cua cuhva ra Ndyoo, vityi cua yaha yo ityi nuu ca ta cahan yo inga ca tuhun.

⁴⁻⁶ Ñiyivi sa sito Tuhun Ndyoo sa ndisa ta ñihi ñu sa vaha sa saha ra Cristo sii ñu ta tñin cuenda ñu sii Tatyí Ii, ta tatu sa sito ñu vatyí vaha xaan cuu Tuhun Ndyoo ta tuu iñi ñu vatyí saha xaan ra Cristo cuhva sii ñiyivi sino iñi sii ra. Tatu sa sito ñu tandihí cuhva cuan ta zandoo ñu sii ra Cristo ta catyi ñu vatyí ña vaha ra ta ña sino ca iñi ñu, ma cuu ca zasino yo iñi ñiyivi sa caa tacuan. Ma zama tucu ñu cuhva iyo ñu inga saha. Inuu ñi nduu ñu sihin ñiyivi i sahní sii ra Cristo nuu cruz vatyí sihin cuhva zavaha ñu ta sihin cuhva sa quiñi cahan ñu saha xaan ñu ticahan nuu sii maa ra Cristo vatyí cahan xaan ñiyivi sii ra sa cuenda cuhva zavaha ñu.

⁷ Tañi cuhva sii minoo ñuhu. Tatu coon vaha zavi nuu si ta sahnu vaha itu a ñaa sa tasi ñiyivi yucuan, tyindyee ñuhu cuan sii ñu, ta ñihi ñuhu cuan sa vaha sii ra Ndyoo.

⁸ Zoco tatu saha si maa ñi iñu ta yucu sa ñahñi yahvi ndyaa, ñahñi yahvi ndyaa tucu ñuhu cuan. Cua catyi ñiyivi vatyí ña vaha si, ta cua cayu si.

Nii xaan cuu iñi yo vatyí sa sito yo vatyí cua ñihi yo sa vaha xaan cuee ca

⁹ Ndoho hermanos, cuñi xein sii ndo, ta vazú quehin sa tacuan, zoco site vatyí iyo vaha maa ndo sihin Tuhun Ndyoo, ta ña iyo ndo tañi ñuhu ña vaha cuan. Site vatyí zavaha maa ndo sa vaha tañi zavaha ñiyivi cua cacu.

¹⁰ Vatyí ndoo xaan cuu maa ra Ndyoo, ta ma naa iñi ra cuhva i zatyíño ndo tyíño ra ta cuhva cuñi xaan ndo sii ñiyivi ta tyindyee ndo sii inga ñiyivi sino iñi sii ra vatyí cuñi xaan ndo sii maa ra. Ta tacuan zavaha ndo ndya cuhva ndya vityi.

¹¹ Ta cuñi xein sa cua sino vaha iñi tahan tahan ndo sii ra Cristo ndya cua cuhva ra Ndyoo sa cundito ndo tandíhi cuii tyiemvu.

¹² Ta cuhva cuan ma cuzusa ndo, zoco cua zavaha ndo cuhva zavaha ñiyivi sino xaan iñi sii ra Ndyoo. Vatyí maa ñu zandyee xaan ñu iñi ñu ndyehe ñu tundoho, ta ma zaña ñu sa sino iñi ñu vatyí sihin cuhva cuan cua ñihi ñu sa vaha sa catyi ra Ndyoo sa cua cuhva ra sii ñu.

¹³ Quiví i catyi ra Ndyoo sihin ra Abraham vatyí ndisa cuii cua cuhva maa ra minoo sa cua cuhva ra sii ra Abraham, ñá ñihi ra Ndyoo zivi inga ra cahnu ca cua cahan ra ta cua coto ra Abraham vatyí ndisa cuii sa cahan ra. Yucuan cuenda i cahan ra Ndyoo zuun ñi sihin zivi maa ra vatyí ñahñi inga ca zivi cahnu ca tañi zivi maa ra Ndyoo.

¹⁴ Tyehen i catyi ra Ndyoo sihin ra Abraham: “Ndisa cuii cua tyindyeyi suun, ta cua zanducuaha xein suun.” Catyi ra.

¹⁵ Ta ra Abraham i zandyee ra iñi ra ta i ndatu ra quivi cua cuhva ra Ndyoo sa sa catyi ra. Ta ndisa i ñihi ra Abraham sii si.

¹⁶ Cuhva iyo ñiyivi ñuu ñiyivi, tatu saha minoo ra tuhun ra sii ñu sa cuenda minoo tyiño sa cua zavaha ra, saha tucu ra cuan zivi inga ra cahnu ca ta zivi tucu maa ra vatyi tatu ma zavaha ra cuhva catyi ra, cua tasi tuñi ra cahnu cuan sii ra. Ta sihin cuhva cuan ta ndoo ñiyivi vaha vatyi sito ñu vatyi cua zavaha ra cuhva sa sa catyi ra.

¹⁷ Ta zuun ñi cuhva cuan i zavaha ra Ndyoo. I cuñi ra zañaha ra sii ñiyivi vatyi ndisa cuii ra sa cahan ra ta ña zama ra inga cuhva, yucuan cuenda i cahan ra zuun ñi sihin zivi maa ra.

¹⁸ Tacuan i zavaha ra. I saha ra tuhun ra ta i saha ra zivi ra, ta nduu tahan si cuan ma cuu zama si vatyi ma cuu cuvatyra ra Ndyoo. Ta yucuan cuenda maa yo, ra sa quihvi nu cua zacacu ra Ndyoo sii yo, cuu cunñi xaan iñi yo ta cuu tiin cuenda vaha xaan yo cuhva i catyi ra Ndyoo vatyi cua cuhva ra sii si sii yo.

¹⁹ Tañi minoo barco, iyo minoo caa vee xaan sa zanoo ñiyivi sisi ndutya ityi zuhma barco ta ma cuu cuhun barco cuan ndya vaha ñi. Ta tacuan tucu maa yo. Ma caca xaan iñi yo tatu cacu yo a ma cacu yo vatyi tuhun i saha maa ra Ndyoo sii yo, ndoo si sihin yo tandihí cuii tyiemvu. Ta vityi sa cuenda sa ñi iñi yo sii sa catyi maa ra Ndyoo sihin yo ta cuu si tañi sa sá saa yo gloria

²⁰ vatyi sa cuahan maa ra Jesús ndya indyacuan. Sa cuahan maa ra ityi nuu ca sa cuenda maa yo. Ta yucuan i ñihi ra minoo tyiño sa ma ndihí sa cuu ra ra cu zutu ya cahnu zuun ñi cuhva tañi i cuu ra Melquisedec.

7

Zutu ya cahnu cuu ra Jesús zuun ñi cuhva tañi i cuu ra

Melquisedec

¹ Ra Melquisedec i cuu ra rey ñuu Salem, ta i cuu ra ra cu zutu cuenda ra Ndyoo cahnu. Ta minoo saha i tahan ra sii ra Abraham sa nasaa ra ta sa yaha sahñi ra sii ohon tahan rey. Ta i zoco ñaha ra Melquisedec sii ra Abraham.

² Ta tandihi ndaha tyiño ta xuhun i nama ra Abraham sii rey ra i sahñi ra, i saha maa ra minoo sa tahan tahan usi tahan si sii ra Melquisedec. Zivi maa ra Melquisedec cuñi si catyi si “rey ra ndoo xaan”. Ta rey i cuu ra ñuu Salem. Ta sa yucuan cuñi si catyi si minoo nu cua cuyucu ñiyivi sihin sa taxi ñi.

³ Nahñi nu catyi si yoo ra cuu zutu ra Melquisedec a yoo ña cuu zihhi ra a yoo cuu inga ñiyivi sii ra. Ta ñahñi nu catyi si ama i cacu ra a ama i sihi ra. Cuu ra minoo ra cu zutu tandihi cuii tyiemvu tañi ra cu Zehe ra Ndyoo.

⁴ Zaha ndo cuenda vatyi minoo ra ñiñi xaan cuu ra vatyi ra Abraham i cuu ra zutu sii tandihi ñiyivi sa sino iñi sii ra Ndyoo, ta i saha xaan ra sa vaha sa i nama ra sii ra Melquisedec.

⁵ Catyi ley ra Ndyoo vatyi tandihi zehe ra Leví, ra cuu ra cu zutu, cuu quihin ra xuhun ñiyivi. Cuu quihin ra minoo sa tahan tahan usi tahan xuhun ñu. Cuu quihin ra xuhun cuan sii ra tahan ra.

⁶ Zoco yivi ra tahan ra Abraham i cuu sii ra Melquisedec, zoco zuun ñi i quihin ra Melquisedec xuhun ra Abraham ta i zoco ñaha ra sii ra Abraham. Ta sii ra Abraham, i saha xaan ra Ndyoo tuhun ra.

⁷ Sito tandihi ñiyivi vatyi ra cahnu ca cuu ra zoco ñaha sii inga ra.

⁸ Ra cu zutu, ñiyivi sii ra Leví, quihin ra xuhun ñiyivi, ta cuee ca ta cua cuu ra, zoco cahan Tuhun Ndyoo sa cuenda ra Melquisedec tañi sa ndito ca ra.

⁹ Ta ra Leví ta zehe ra, cuu ra tuhva quihin xuhun ñiyivi sa cuenda tyiño ra sa cuu ra ra cu zutu, zoco cuu catyi yo

vatyí i tyiyahví ra Leví xuhun sii ra Melquisedec quívi i tyiyahví maa ra Abraham vatyí ñiyívi sahnú ra Leví i cuu sii ra Abraham.

¹⁰ Vatyí cua cuu ra Leví tata ra Abraham quívi i tahan ra Melquisedec sii ra Abraham.

¹¹ Saha ra Ndyoo ley ra sii ra Moisés zehe ra Leví. Ta catyí ley cuan vatyí tata ra Leví cua cuu ra cu zutu. Tatu sa vatyí cuu nduvaha ñiyívi sihin ra Ndyoo sihin cuhva i zavaha zehe ra Leví, ra cuu ra cu zutu, ña siñi ñuhu sa tasi ra Ndyoo sii inga ra cu zutu tañi ra Melquisedec (ta ra Cristo cuu ra i tasi ra Ndyoo). Tatu ñá siñi ñuhu ra Cristo, cua tasi tucu ra Ndyoo sii inga ra cu zutu, ra cu zehe ra Leví, zoco ñá zavaha ra tacuan.

¹² Ta quívi i tasi ra Ndyoo sii inga nuu ra cu zutu, yucuan ta i nazama ley ra.

¹³ Ta ra sa cahan yo tuhun ihya (ra Cristo cuu ra) ta yívi zehe ra Leví cuu sii ra. Ta ñiyívi sii ra ña tahan si sii ñu cahñi ñu quití ta cuhva ñu sii ti sii ra Ndyoo nu altar.

¹⁴ Ra Judá i cuu ñiyívi sahnú sii ra Jesús, ta ñá catyí ra Moisés vatyí cua coo ra cu zutu sii ñiyívi sii ra Judá.

¹⁵ Zoco ndisi xaan ndyehe yo vatyí i zama ra Ndyoo cuhva tuhva ñiyívi sii ra vatyí i quisi ra Cristo ta cuu ra ra cu zutu ya cahnu zuun ñi cuhva i cuu ra Melquisedec.

¹⁶ Yívi tata ra Leví i cuu sii ra Cristo. Ta yucuan cuenda ña tahan si sa cuu ra ra cu zutu. Zoco cuu ra zutu vatyí iyo xaan cuhva sii ra ta vatyí ma cuu cuu ra.

¹⁷ Ta tacuan i catyí minoo ra tyaa Tuhun Ndyoo nu i tyaa ra tyehen:

Yoho cua cuu minoo ra cu zutu tandíhi cuii tyiemvu
Zuun ñi cuhva tañi i cuu maa ra Melquisedec.

¹⁸ I tyaa siyo ra Ndyoo sii ley sahnú cuan vatyí ñá cuu tyindyee si sii ñiyívi

¹⁹ vatyi ñá zanduvaha si sii ñiyivi sihin ra Ndyoo. Zoco vityi iyo inga cuhva vaha ca, ta sa cuenda maa si cuu tuhva yo sii ra Ndyoo (vatyi zanduvaha ra Cristo sii yo sihin ra Ndyoo).

²⁰ I saha ra Ndyoo zivi ra quivi i catyi ra vatyi ma naa cuhva sa cuu ra Cristo minoo ra cu zutu tandihí cuii tyiemvu.

²¹ Ñá cahan ra Ndyoo cuhva cuan sa cuenda inga ra cu zutu, zoco ñihi xaan i cahan ra Ndyoo ta i saha ra zivi ra quivi i saha ra tyiño sii ra Cristo, ta i catyi ra: Sa cahan ra Ndyoo, ta ma zama ra inga cuhva: “Yoho cua cuu minoo ra cu zutu tandihí cuii tyiemvu Tañi ra Melquisedec.”

²² Sa cuenda ra Cristo, vaha xaan ca tyiño saa ya ta ziqui tyiño sahnú.

²³ Cuhva i sicoo tyiño sahnú cuan, cuaha xaan ra cu zutu i sicoo vatyi tuhva ra cuan sihi ta ziqui ñá cuu ca zavaha ra tyiño cuan.

²⁴ Zoco ra Cristo cuu ra cu zutu tandihí cuii tyiemvu vatyi ma cuu ca ra cuan.

²⁵ Yucuan cuenda cuu zacacu ndisa cuii ra sii tandihí ñiyivi natuhva sii ra Ndyoo sa cuenda maa ra vatyi ndito ra tandihí cuii tyiemvu, ta cuu cahan ra sihin ra Ndyoo sa cuenda yo.

²⁶ Maa ra cuu ra cu zutu sa siñi ñuhu sii yo vatyi ii xaan ra; yoñi cuu tyaa cuatyí sata ra. Numinoo saha ta ñá zavaha ra sa ña vaha. Vazu ñiyivi cuu ra tañi maa yo, zoco ñahñi cuatyí ra, ta ñin ñi ndyaa ra sihin ra Ndyoo gloria.

²⁷ Ña zavaha ra tañi i zavaha ra cu zutu ta sa naha vatyi ña cuñi si sa cahñi ra quití tandihí quivi sa cuenda cuatyí maa ra ta sa cuenda cuatyí ñiyivi vatyi sa yaha zavaha ra cuhva cuan quivi i saha ra sii maa ra ta i sihi ra sa cuenda maa yo.

²⁸ Cuhva i sicoo ley sahnu, ndya maa ra cu zutu ta i sicoo cuatyí ra, zoco cuee ca i saha ra Ndyoo zivi ra ta i tyaa tyiño ra sii zehe ra sa cuu ra ra cu zutu, ta ñahñi cuatyí ra iyo tandihi cuii tyiemvu.

8

Cahan ra Jesús sihin ra Ndyoo sa cuenda yo

¹ Ihya cuu minoo sa ñiñi sa i catyi ndi sihin ndo. Iyo minoo zutu ya cahnu sa cuenda maa yo. Vaha ca ra ta ziqui ra cu zutu i zatyíño tyiño ra Ndyoo cuhva sahnu. Ndyaa ra gloria siyo cuaha ra Ndyoo nu ndyaca ñaha ra Ndyoo tandihi.

² Yucuan zatyíño ra Cristo nu ii, nu cu si vehe ñuhu ra Ndyoo sa ndisa vityi. Maa ra Ndyoo i zavaha sii si ta yivi ñiyivi.

³ Tahan tahan ra cu zutu ya cahnu cuñi si sa cua coo sa cua cuhva ra sii ra Ndyoo. Yucuan cuenda cuñi si sa coo tucu sa cua cuhva ra Cristo sii ra Ndyoo.

⁴ Tatu sa vatyí ndyaa ra Cristo ñuu ñiyivi vityi, ma cuu ra minoo zutu ya cahnu ihya ñuu ñiyivi vatyí sa iyo ra saha sa saha ra sii ra Ndyoo cuhva catyi ley sahnu.

⁵ Ra yucuan zavaha ra minoo cuhva ñi, ta zacahnu ra sii ra Ndyoo sisi minoo vehe sa caa tañi caa sa iyo sisi gloria. Vatyí quivi sa cuñi zandaa ra Moisés sii si i catyi ra Ndyoo sihin ra vatyí nazacuenda vaha ra ta zavaha ra sii si tañi cuhva i zañaha ra Ndyoo sii ra xiñi yucu Sinaí.

⁶ Zoco ra Cristo, i ñihi ra minoo tyiño vaha xaan ca ta ziqui tyiño i zavaha ra cu zutu ta sa naha. Sa cuenda tyiño saa i zandaa ra Ndyoo sihin ñiyivi sino iñi sii ra Cristo ta vityi cahan ra Cristo sa cuenda yo sihin ra Ndyoo. Vaha ca tyiño saa ya ta ziqui tyiño sahnu cuan vatyí vaha ca cuhva i cahan ra Ndyoo quivi i zandaa ra sii si.

⁷ Ñá zatyíño vaha tyiño sahnu cuan vatyí tatu sa vatyí i zatyíño vaha si ma cuñi si sa coo inga sa saa.

⁸ Zoco zuun ñi maa ra Ndyoo catyí vatyí cuñi si sa zama tyiño sahnu cuan vatyí i catyí ra:

Cua coo quívi sa cua zandei inga tyiño sihin ñiyívi hebreo, ñu ndyaa nu cu si Israel ta ñu ndyaa nu cu si Judá.

⁹ Ma cuu si tañi tyiño i zandei sihin ñiyívi sahnu sii ñu quívi i tave sii ñu ñuu Egipto;

Vatyí maa ñu, ña tyaa ñu yahvi tyiño i zandei sihin ñu, Ta yucuan cuenda i zandoo ihne sii ñu.

Catyí ra Ndyoo.

¹⁰ Zoco ihya cuu tyiño saa sa cua zandei sihin ñiyívi hebreo cuee ca, catyí ra Ndyoo.

Cua tyei ley sisi sa siñi tuñi xiñi ñu ta sisi añima ñu;

Ta yuhvi cua cuu Ndyoo sii ñu,

Ta maa ñu cua cuu ñiyívi sii.

¹¹ Ta ma cuñi ca si sa zacuaha ñu sii ñiyívi yucu yatyí sihin ñu a sii ra tahan ñu.

Ma cuñi si sa catyí ñu: “Nacoto ndo sii ra Ndyoo”;

Vatyí tandihí cuii ñu cua coto sii mi, ndya ra sahnu ca ta ndya ra ndyíhi.

¹² Vatyí cua cundahvi iñi sii ñu sa cuenda sa ña vaha sa i zavaha ñu,

Ta ma nacohon ca iñi cuatyí ñu.

¹³ Quívi i cahan ra Ndyoo cuhva ya sa cuenda minoo tyiño saa, cuñi si catyí si vatyí sa zandihí ra cuhva sa cuenda tyiño sahnu. Ta sa cua naa si.

9

Vehe ñuhu sa iyo ñuu ñiyívi ta vehe ñuhu sa iyo andívi

¹ Sa xihna ñi tyiño i zandaa ra Ndyoo sihin ñiyívi, saha ra cuhva sii ñu yozo caa cua zacahnu ñu sii ra. Ta i sicoo minoo vehe ñuhu ihya ñuu ñiyívi nu i zacahnu ñu sii ra.

²⁻³ I zavaha ñiyivi tañi minoo vehe zahma. Ta sisi si i sicoo uu tahan cuarto vaty tyazi zava ñu sihin zahma. Sa xihna ñi cuarto cuan nañi si Nu Ii, ta sisi si i siyucu minoo candelero ta minoo mesa nu siyozo pan ii. Ta cuarto sa cu uu cuan, nañi si Nu Ii Xaan Ca.

⁴ Sisi sa cu uu cuarto cuan i siyucu minoo altar xuhun cuaan nu i sahmi ra cu zutu ya cahnu cutu ta minoo caja iñi xuhun cuaan sa ñoho yuu nu ndyaa sa usi tahan nduzu ñuhu ta tutatu ra Aarón ta minoo quiyi xuhun cuaan sa ñoho zuhva maná.

⁵ Xiñi caja cuan nandyaa uu tahan ángel xuhun cuaan. Nañi si querubines. Ta ndyaa sa ndisi xaan sii maa ra Ndyoo nuu si. Ta zaca nduu tahan ángel cuan ndisi si nuu caja cuan nu nañi si Nu Zaha Ra Ndyoo Tucahnu Iñi Sii Niyivi. Ma cuu nacaty casi tandihi ca si sihin ndo vityi.

⁶ Ta tatu sa ndyaa listo tandihi ndaha tyiño cuu quihvi ra cu zutu sisi cuarto sa xihna ñi cuan ñaa ñi cuhva cuñi ra sa cuenda sa zavaha ra tyiño ra.

⁷ Zoco minoo tuhun ñi ra cu zutu ya cahnu cuu quihvi sisi cuarto cu uu cuan. Cuu quihvi ra minoo tuhun ñi saha sa minoo cuiya. Ta ñaa ra niñi quití sa cua quití ra nu nañi si Nu Zaha ra Ndyoo Tucahnu Iñi Sii Niyivi. Tacuan i zavaha ra sa cuenda cuaty maa ra ta sa cuenda cuaty tandihi ñiyivi.

⁸ Ta sihin tandihi cuhva cuan zañaha Taty Ii sii yo vaty quivi cuan ñá cuu quihvi ndya vaha ñi ñiyivi nu ndyaa ra Ndyoo vaty ndyaa inga vehe ñuhu cuan, ta maa ñi ra cu zutu cuu quihvi yucuan.

⁹ Ta cuhva cuan zañaha si minoo cuhva ñiñi xaan sii maa yo vaty sihin cuhva sañu cuan i saha maa ra cu zutu sa saha maa ñiyivi sii ra Ndyoo, zoco ñá zanduvaha si sii ñu sa ndisa cuii.

¹⁰ Vaty cuhva sañu cuan i cahan si maa ñi sa cuenda ñaa sa cuu casi ñiyivi ta ñaa sa cuu coho ñu ta yozo caa

cua ndundiĩ ñu, ta saha si cuaha nuu ley sa cua tyaa ñu yahvi. Tandihĩ ihya zañaha si sii ñiyivĩ vatyĩ iyo cuatyĩ ñu ityĩ nuu ra Ndyoo. Cuhva sahnu cuan cuu sa cuñi ra Ndyoo sa cua zavaha ñiyivĩ ndya cua kuhva ra minoo kuhva saa sa vaha xaan ca.

¹¹ I quisi ra Cristo vatyĩ cua cuu ra ra cu zutu ya cahnu sa cuenda minoo kuhva vaha ca, ta i quihvĩ ra sisi vehe ii sa ii xaan ca vatyĩ ndyaa si gloria. Yivĩ ñiyivĩ i zavaha sii si, ta ña ndyaa si ñuu ñiyivĩ ya.

¹² Ta ñá quihvĩ ra Cristo yucuan sihin niñĩ mvee ta sihin niñĩ minoo zĩndiquĩ luhlu. I quihvĩ ra nu ii xaan ca sisi gloria nu ndyaa ra Ndyoo vatyĩ sa sati ra niñĩ maa ra, ta sihin kuhva cuan i ñihĩ ra kuhva zandasi ra cuatyĩ tandihĩ yo tandihĩ cuiĩ tyiemvu.

¹³ Ta tatu sihin kuhva sahnu sa sati niñĩ mvee ta niñĩ zĩndiquĩ ta sa sahmi ñiyivĩ sii zĩndiquĩ ta cuu nduvaha ñiyivĩ zuhva sihin ra Ndyoo,

¹⁴ vaha xaan ca cuu si vityĩ sihin niñĩ ra Cristo vatyĩ ñahñĩ cuatyĩ maa ra, ta i saha ra sii ra sii ra Ndyoo vatyĩ cua cuu ra sa cuenda cuatyĩ maa yo. I tyindyee Tatyĩ Ii sii ra, ta i cuu zavaha ra kuhva cuan. Zanduvaha si sii yo sa ndisa cuiĩ, ta vityĩ ma caca xaan ca iñĩ yo yozo caa cua cuu ndasi cuatyĩ yo. Vityĩ tyaa yo yahvi sa ndisa cuiĩ sii ra Ndyoo ndito.

¹⁵ Ra Cristo cuu ra cahan saha ñiyivĩ ityĩ nuu ra Ndyoo sa cuenda tyiño saa i zandaa ra Ndyoo. Tacuan zavaha ra vatyĩ tacuan ta ñiyivĩ i casi ra Ndyoo cua cuu ñihĩ ñu sa ndasi cuatyĩ ñu tandihĩ cuiĩ tyiemvu vatyĩ yucuan cuu sa catyĩ ra Ndyoo sa cua kuhva ra sii ñu. Cua ñihĩ ñu sii si vatyĩ i sihi ra Cristo, ta yucuan cuenda ma tyiyahvi ca maa ñu sa cuenda cuatyĩ i zavaha ñu quivĩ i sindyaa ñu sihin tyiño sahnu i zandaa ra Ndyoo, quivĩ tañaha ca zandaa ra tyiño saa.

¹⁶ Tatu sa sihi minoo ñiyivi ta i zandoo ra minoo tutu ta catyi si ñaa ndaha tyiño ra cua ñihi minoo minoo ñiyivi sii ra, yoñi cua ñihi ndaha tyiño cuan tatu ma cuu zañaha ñu vaty i sihi ndisa cuii sito ho si.

¹⁷ Zoco tatu i sihi ndisa cuii ra, tacuan ta ziqui cuu cutyiño ñu tutu i tyaa ra sa cuenda ndaha tyiño ra, ta cacu ndisa cuii tyiño i zandaa ra sa cuenda si.

¹⁸ Yucuan cuenda ndya sa xihna ñi tyiño i zandaa ra Ndyoo ta i sati niñi quití sa cuenda si vaty cuñi si sa coo minoo sa cuu ta cua coto ñiyivi vaty cua zavaha ra Ndyoo cuhva catyi ra.

¹⁹ Vaty sa yaha nacaty ra Moisés tandíhi usi tahan ley maa ra Ndyoo sihin tandíhi ñiyivi, ta ziqui i quihin ra niñi zindiqui lee ta niñi mvee, ta i tyihi ra ndutyá, ta i zatyii ra zuhva zoco yutu sa nañi hisopo sa nuhñi sihin yuhva cuaha, ta i quití ra sii si nuu tutu nu ndyaa ley cuan, ta i zatyii ra sii si ta sii tandíhi ñiyivi sihin niñi ta ndutyá cuan.

²⁰ Ta i catyi ra Moisés: “Ihya cuu niñi sa cuenda tyiño zandaa ra Ndyoo sihin ndo. Ihya cuu cuhva catyi ra cua zavaha ndo.” Tacuan i catyi ra Moisés.

²¹ Ta zuun ñi cuhva cuan i quití ra niñi sisi vehe ñuhu cuan ta nuu tandíhi ndaha tyiño sa sityiño ñiyivi sa cuenda sa zacahnu ñu sii ra Ndyoo quivi cuan.

²² Cuhva catyi ley sahnú cuan cuñi si catyi si sa sa yatyí tandíhi nduvaha ityi nuu ra Ndyoo sihin sa quití ñiyivi niñi nuu si. Ta tatu ñahñi niñi cua cati, ma cuu ndasi cuatyí ñiyivi.

I zandíhi ra Cristo cuhva iyo sii cuatyí quivi i saha ra sa cuu ra

²³ Ta ndaha tyiño sa iyo ñuu ñiyivi ya, minoo cuhva ñi cuu si sii sa iyo sisi gloria. Ta zuun ñi cuhva sa nduvaha si ityi nuu ra Ndyoo, ta tacuan tucu cuñi si sa ndu-ii sa iyo sisi gloria, zoco sihin minoo cuhva vaha xaan ca.

²⁴ Vatyí ra Cristo ñá quihví ra sisi minoo vehe i zavaha ñiyívi sa caa cuhva caa vehe sa cuu vehe ra Ndyoo sa ndisa. I quihví maa ra sisi gloria, ta cahan ra sihin ra Ndyoo sa cuenda maa yo.

²⁵ Ña cuñi si sa cuu ra Cristo cuaha saha tañi zavaha ra cu zutu ya cahnu hebreo ihya ñuu ñiyívi nu quihví ra vehe ii sihin niñi quiti tahan tahan cuiya.

²⁶ Vatyí tatu tacuan cuñi si sa cuenda ra Cristo, cua ndyehe ra tundoho cuaha saha ndya ta sino ñuu ñiyívi ta ndya vityi. Zoco ña tacuan cuu si. I quisi ra Cristo minoo saha ñi, ta i quisi ra vatyí cua zandíhi ra cuhva iyo sii cuatyí. Ta i zandíhi ra cuhva iyo sii si quívi i saha ra sa cuu ra.

²⁷ Ta ñuu ñiyívi ya, minoo saha ñi cua cuu yo, ta ziqui cua tyicuhva ra Ndyoo sii yo.

²⁸ Ta zuun ñi cuhva cuan i cuu si sihin ra Cristo. I sihi ra minoo saha ñi sa cuenda cuatyí cuaha ñiyívi. Ta cua quisi ra inga saha zoco yívi ca sa cuenda sa cua cuu ra sa cuenda cuatyí yo. Inga saha cua quisi ra vatyí cua zacacu ra sii ñiyívi sa ndatu xaan sii ra.

10

¹ Ley sahnú cuan, i cuu si tañi minoo xiñahñu ñi sii sa vaha sa cua coo cuee ca, zoco yívi sa vaha cuan cuu ley sahnú cuan sa ndisa vatyí sa cuenda cuhva sahnú cuan ta tahan tahan cuiya ta saha maa ñiyívi sa saha ñu sii ra Ndyoo, zoco ñá cuu zanduvaha si sii ñu sihin ra Ndyoo sa ndisa cuii.

² Tatu sa vatyí i nduvaha ñu sihin ra Ndyoo sa ndisa sihin cuhva cuan, minoo tuhun ñi saha cua zavaha ñu sii si ta sa ndasi ñi cuatyí ñu ta ma caca ca iñi ñu sa iyo ca cuatyí ñu.

³ Zoco i saha ñu sa saha ñu sii ra Ndyoo tahan tahan cuiya, ta i nacohon iñi ñu cuatyí ñu cuhva cuan.

⁴ Vatyi niñi zindiqui ta niñi mvee, ma cuu zandasi si cuatyí yo.

⁵ Yucuan cuenda quivi i quisi ra Cristo ñuu ñiyivi i catyi maa ra sihin ra Ndyoo Zutu ra:

Ña cuzi iñun sihin sa sahñi ñiyivi quiti ta saha ñu suun a ñaa inga sa cua cuhva ñu suun.

Yucuan cuenda i zavohon coño ñuhi vatyí cua cuu cuhve sii si suun.

⁶ Ñá tahan iñun ñaa sa cua cahmi ñiyivi a ñaa sa cua cuhva ñu sa cuenda cuatyí ñu.

⁷ Ta ziqui i catyi mi: “Ndyehe Ndyoo Zuti sa vasi zavehi cuhva cuñun

Tañi catyi si nuu tutu moo.”

⁸ Tacuan i catyi ra Cristo, ta nu i catyi ra: “Ña cuñun ta ña tahan iñun ñaa sa saha maa ñiyivi ta sa sahmi ñu sa cuenda cuatyí ñu cuhva catyi ley sahnu”,

⁹ ta ziqui i catyi tucu ra: “Ndyehe, vasi zavehi cuhva cuñun.” Ta sihin cuhva cuan ta zandihí ra Cristo cuhva sahnu ta quisaha tucu ra inga cuhva saa.

¹⁰ Ta sihin cuhva saa ya, ndasi cuatyí yo, ta nduvaha yo sihin ra Ndyoo tandihí cuii tyiemvu vatyí sihi ra Cristo sa cuenda yo.

¹¹ Sihin cuhva sahnu cuan nandyaa ra cu zutu ityi nuu altar tandihí quivi, ta tandihí quivi saha xaan ra sa saha ra sii ra Ndyoo, zoco ñá cuu zandasi si cuan cuatyí ñiyivi numinoo saha.

¹² Zoco i saha maa ra Cristo zuun ñi sii maa ra sii ra Ndyoo sa cuenda cuatyí yo minoo tuhun ñi saha, ta ziqui i sicundyaa ra siyo cuaha ra Ndyoo.

¹³ Ndatu ra quivi sa cua tyihi ra Ndyoo sii tandihí ra xaan iñi sii ra sisi saha ra.

¹⁴ Vatyí sihin sa minoo tuhun ñi saha i sihi ra Cristo ta ndisa cuii i zanduvaha ra ityi nuu ra Ndyoo sii tandihí ñiyivi cua sino iñi sii ra.

¹⁵ Ta saha tucu Tatyí lí sa ndaa sa cuenda si vatyí catyí ra:

¹⁶ Ihya cuu tyiño cua zandei sihin ñiyivi hebreo
Vazu ñá zavaha ñu cuhva catyí inga tyiño i zandei sihin
ñu sa xihna ñi.

Cua tyei lei sisi aña ñu,
Ta cua tyei sii si sisi sa siñi tuñi xiñi ñu.
(Tacuan ta cua zavaha ñu sii si.)

¹⁷ Ta ziqui i catyí tucu ra Ndyoo:

Ta ma nacohon ca iñi cuatyí ñu ta cuhva ñá tyaa ñu yahvi
sii.

¹⁸ Ta tatu sa zandasi ra Ndyoo cuatyí ñiyivi, ña cuñi ca
si sa cahñi ñiyivi quití a sa cuhva ñu inga sa cua cuhva ñu
sii ra Ndyoo sa cuenda cuatyí ñu.

Cuñi si sa natuhva yo sii ra Ndyoo

¹⁹ Yucuan cuenda, ndoho hermanos, cuu quihvi maa yo
nu ii xaan ca nu ndyaa ra Ndyoo vatyí i sati ra Jesús niñi
ra.

²⁰ Ihya cuu cuhva saa i nuña ra Cristo sa cuenda maa
yo vatyí i saha ra sa cuu ra. Ta cuhva cuan i ndata minoo
zahma sa ndita caa nuu ra Ndyoo, ta vityí cuu quihvi yo nu
ndyaa ra Ndyoo, ta cua cundito yo tandihí cuii tyiemvu.

²¹ Vityí ra cu zutu ya cahnu sa cuenda maa yo ndyaca
ñaha ra tandihí vehe ra Ndyoo.

²² Yucuan cuenda natuhva yo sii maa ra Ndyoo. Ta ma
ndu-uu iñi yo. Niñi xaan cuu iñi yo vatyí cua tiñ cuenda ra
sii yo vatyí sa nacatya niñi ra Cristo aña yo, ta ma caca
xaan ca iñi yo sa cuenda cuatyí yo vatyí ñahñi ca si, ta sa
sicoo ndutya yo.

²³ Ta vityí ma ndu-uu iñi yo, ta ma caca xaan iñi yo tatu
cua zacacu ra Ndyoo sii yo a ma zacacu ra vatyí sa i catyí
ra vatyí cua zacacu ra sii yo, ta niñi xaan cuñi si cuu iñi yo
sii ra.

²⁴ Ta nanducu yo cuhva tyindyee tahan yo sii tahan yo, ta cuhva cuan cua cuñi xaan ca yo sii tandihí hermano, ta cua zavaha xaan ca yo sa vaha.

²⁵ Iyo ñiyivi ña sahan ca ñu culto, zoco maa yo ma zandoo yo sa tatahan yo. Ta nacuhva yo tundyee iñi sii minoo yo ta sii inga yo, ta ñihi ca cuñi si vityi vatyí ndyehe ndo vatyí sa cuñi saa quivi cua tyicuhva ra Ndyoo sii ñiyivi.

²⁶ Ta vityi sa sito yo ñaa sa cuu sa ndisa, ta tatu catyi yo vatyí ña sino ca iñi yo, ma cuu ca zandasi ra Ndyoo cuatyí yo tatu tacuan zavaha yo.

²⁷ Ma cuu caca iñi yo vatyí cua ñihi yo sa vaha, tatu tacuan zavaha yo. Cua cuxaan xaan ra Ndyoo sihin yo quivi cua tasi tuñi ra sii ñiyivi. ñn ñi cua cayu yo sihin ñiyivi xaan iñi sii ra Ndyoo.

²⁸ Ta sa naha tatu ñá tyaa minoo ñiyivi yahvi sii ley i saha ra Ndyoo sii ra Moisés, ta tatu i saha uu a uñi tahan ñiyivi sa ndaa sa cuenda cuatyí ra, ñá cundahvi iñi ñiyivi sii ra. I sahñi ñu sii ra.

²⁹ ¿Atu ña sito ndo vatyí ñihi xaan ca tahan si ndoho ñiyivi ña sino iñi sii Zehe ra Ndyoo? Ña tyaa ñu yahvi sii ñiñi ra Cristo sa sati ra quivi i zandaa ra Ndyoo tyiño saa sihin yo. Ta zacuxaan ñu sii Tatyí Ii cuhva cuan. Ta saha ra Ndyoo Tatyí Ii ra sii yo vatyí tyindyee ra sii yo.

³⁰ Ta sito maa yo sii ra i catyi: “Yuhvi cuu ra cua cañi sii ñiyivi. Cua tasi tuñi sii ñu sa cuenda sa ña vaha sa i zavaha ñu.” Ta iyo tucu inga nu catyi si tyehen: “Cua tyicuhva ra ndyaca ñaha sii yo sii ñiyivi sii ra.” Catyi si.

³¹ Minoo sa zayuhu xaan sii yo cua cuu si tatu tahan si sii yo sa cañi ra Ndyoo sii yo.

³² Zoco nacohon iñi ndo cuhva i cuu si sihin ndo quivi naca quisaha sino iñi ndo sii ra Cristo. I ndoo ndo sihin ra

Cristo vazu yñi xaan i cuu si, ta i ndyehe xaan ndo tundoho sa cuenda ra.

³³ Iyo saha i zacucahan xaan ñiyivi nuu ndo ityi nuu cuaha xaan ñiyivi. Quiñi xaan i cahan ñu sii ndo, ta i zandyehe xaan ñu tundoho sii ndo. Ta iyo saha i ndyehe ndo tundoho vaty i zandyehe ñiyivi tundoho sii inga ra tahan ndo.

³⁴ Vaty i cundahvi iñi ndo sii ra ñoho vehe caa. Ta zii xaan i cuñi ndo vazu i nama ñiyivi ndaha tyiño ndo vaty sito ndo vaty cua ñihi ndo ndaha tyiño vaha ca sa ma tivi ta ma cunaa.

³⁵ Yucuan cuenda ma zaña ndo sa sino iñi ndo sii ra Cristo vityi vaty cuee ca cua ñihi xaan ndo sa vaha sa cuenda si.

³⁶ Cuñi si sa zandyehe xaan ndo iñi ndo, ta cua cuu zavaha ndo cuhva cuñi ra Ndyoo, ta ziqui cua ñihi ndo sa sa catyi ra Ndyoo vaty cua cuhva ra sii ndo.

³⁷ Vaty catyi Tuhun Ndyoo: “Ña cucuee xaan ca ra. Sa cuñi quisi ra cua quisi.

³⁸ Ta ra sa nduvaha ityi nuu ra Ndyoo vaty sino iñi ra sii ra, cuñi si sa ñii xaan cuu iñi ra sii ra tandihi saha vaty tatu quisaha nayuhu ra ta ndu-uu iñi ra, ma cuzii ca iñi maa ra Ndyoo sihin ra.” Tacuan catyi ra Ndyoo.

³⁹ Zoco maa yo, yivi ñiyivi cunanuhu sata cuu yo. Maa ñu cuu ñiyivi cunaa. Zoco maa yo cuu ñiyivi sa ña zandoo sa sino iñi yo, ta cua cacu añima yo.

11

Cuhva cuñi si sa cunii iñi yo sii ra Ndyoo

¹ Tatu ñii cuu iñi yo sii ra Ndyoo sa ndisa cuii, sito vaha yo vaty tatu iyo minoo sa sa catyi ra Ndyoo sa cua cuhva ra sii yo ta vazu ña ndyehe yo sii si vityi, zoco cuee ca cua ñihi yo sii si.

² Ñiyivi i sino xaan iñi sii ra Ndyoo ta sa naha nii xaan i cuu iñi ñu sii ra, ta yucuan cuenda i catyi ra Ndyoo vatyí vaha ñu.

³ Sihin sa nii iñi yo ta sito yo vatyí i cahan ra Ndyoo ta i sino ñuu ñiyivi. Cuu ndyehe yo sii si, zoco i sino si sihin sa ña cuu ndyehe yo.

⁴ Nii xaan i cuu iñi ra Abel, ta yucuan cuenda vaha ca sa i saha maa ra sii ra Ndyoo ta ziqui sa i saha ra Caín. I quihin ra Ndyoo sii sa i saha ra Abel, ta sihin cuhva cuan i zañaha ra vatyí ndoo xaan i cuu ra Abel. Ta vazu sa naha sihi ra Abel, zoco siñi ca yo tuhun ra vazu ndya vityí cuhva i sino xaan iñi ra sii ra Ndyoo.

⁵ I sino xaan iñi ra Enoc sii ra Ndyoo, ta yucuan cuenda ñá sihi ra. Cuahan ra sihin ra Ndyoo ñi vatyí zii xaan i cuñi ra Ndyoo sihin ra.

⁶ Tatu ña nii cuu iñi yo sii ra Ndyoo, ña zii cua cuñi ra sihin yo vatyí yoo ra cuñi tuhva sii ra Ndyoo, cuñi si vatyí cua sino iñi ra vatyí iyo ra Ndyoo, ta cuñi si vatyí cua sino iñi ra vatyí saha ra Ndyoo sa vaha sii ñiyivi nanducu sii ra.

⁷ Nii i cuu iñi ra Noé sii ra Ndyoo. I cahan ra Ndyoo sihin ra sa cuenda minoo sa cua coo ityi nuu ca, ta vazu tañaha ca ndyehe ra Noé minoo sa tacuan, zoco i tyaa ra yahvi sa cahan ra Ndyoo ta i zavaha ra minoo barco, ta cuhva cuan i zacacu ra sii ñiyivi sii ra. Sihin cuhva i sino iñi ra Noé sii ra Ndyoo ta i zañaha si vatyí ñá sino iñi tandihi inga ñiyivi. Ta sa cuenda sa sino iñi ra Noé ta i ndyehe ra Ndyoo sii ra tañi sa ñahñi cuatyí ra.

⁸ Nii iñi ra Abraham sii ra Ndyoo, ta i cana ra Ndyoo sii ra vatyí cua quita ra ñuu ra ta cuhun ra inga ñuu sa cua cuhva ra Ndyoo sii ra. Ta vazu ñá sito ra Abraham ndyamaa cua cuhun ra, zoco i tyaa ra yahvi ta cuahan ra.

⁹ Ta quivi i saa ra inga ñuu cuan, nii xaan i cuu iñi ra sii ra Ndyoo ta ñá zandaa ra minoo vehe vaha vatyí sa sito ra

vatyí yívi ñuu maa ra cua cuu si ta yívi yucuan cua ndoo ra. Ta tacuan tucu i zavaha ra Isaac ta ra Jacob.

¹⁰ Tacuan i zavaha ra Abraham vatyí ndatu ra sa cua cundyaca ra Ndyoo sii ra ndya inga ñuu vaha ca, ñuu i zavaha maa ra Ndyoo.

¹¹ Nii xaan cuu iñi maa ña Sara sii ra Ndyoo, ta i sicoo zehe ña vazu sa sahnu xaan ña, ta yívi ca ñaha coo zehe cuu ña. Zoco i ñihi ña zehe vatyí sica iñi ña vatyí cua zavaha ra Ndyoo cuhva catyí ra.

¹² Ta yucuan cuenda i sicoo xaan ñiyívi sii ra Abraham. Vazu sa sahnu xaan ra ta ma cuu ca coo zehe ñu, zoco i sicoo minoo, ta i sicoo cuaha xaan ñiyívi sii ra tañi iyo cuaha xaan tiñoo andívi a tañi ñiyiti sa iyo yuhu tyañuhu.

¹³ Tandíhi ñiyívi sa quehin tuhun ihya, nii xaan i cuu iñi ñu sii ra Ndyoo, zoco i sihi ñu ta ñá ñihi ñu tandíhi sa catyí ra Ndyoo vatyí cua cuhva ra, zoco i sito ñu vatyí cua quisi si cuee ca ta zii xaan i cuñi ñu, ta i catyí ñu vatyí yívi ñuu ñu cuu ñuu ñiyívi ya sa ndisa.

¹⁴ Ta ñiyívi cahan cuhva cuan, zacoto ñu vatyí cuñi xaan ñu cahun ñu sica ca (ndya gloria nu cu ñuu ñu sa ndisa cuii).

¹⁵ Vatyí tatu sa vatyí i ñoho xaan iñi ñu ñuu ñu nu i quita ñu, cuu cunanuhu ñu tatu cuñi ñu.

¹⁶ Zoco ñá cuñi ñu cunuhu ñu ndya ñuu ñu vatyí cuñi ñu cahun ñu inga ñuu vaha ca sa cuu gloria. Yucuan cuenda ña cahan nuu ra Ndyoo catyí ra vatyí Ndyoo cuenda ñu cuu sii ra, ta i zavaha ra minoo ñuu ndya andívi nu cua cahun ñu.

¹⁷ Quívi i nducu coto ihñi ra Ndyoo sii ra Abraham nii xaan i cuu iñi ra Abraham vazu i catyí ra Ndyoo vatyí cahñi ra sii ra Isaac zehe ra. Ta ra Isaac i cuu minoo tuhun ñi zehe ra Abraham. Zoco i tyaa xaan ra Abraham yahvi sii ra Ndyoo vatyí i sino xaan iñi ra tuhun i saha ra Ndyoo sii ra.

¹⁸ Vatyí sa i catyi ra Ndyoo sihin ra Abraham: “Sa cuenda ra Isaac ta cua coo cuaha xaan ñiyivi suun.”

¹⁹ I sino iñi ra Abraham vatyí cuu zanandoto ra Ndyoo sii ñiyivi vazu sa sihi ñu. Ta cuu catyi yo vatyí i nandoto ra Isaac vatyí sa ndyaa sa cua cuu ra, ta ziqui i nacuhva ra Ndyoo sii ra sii zutu ra, ta ñá sihi ra.

²⁰ Sa cuenda sa vatyí i sino iñi ra Isaac vatyí zavaha ra Ndyoo cuhva catyi ra, ta i sica ra sii ra Ndyoo vatyí cua cuhva xaan ra sa vaha ityi nuu ca sii ra Jacob ta ra Esau zehe ra.

²¹ Sa cuenda sa vatyí i sino iñi ra Jacob vatyí zavaha ra Ndyoo cuhva catyi ra, ta i sica xaan ra sa vaha sii ra Ndyoo sa cuenda tahan tahan zehe ra José. Quivi sa cuñi cuu ra Jacob ta si-iñi ndyaa ra sihin tutatu ra, ta i zacahnu ra sii ra Ndyoo, ta i sica ra sa vaha cuan sii ra.

²² Sa cuenda sa vatyí i sino iñi ra José vatyí zavaha ra Ndyoo cuhva catyi ra, ta quivi sa cuñi cuu ra i cahan ra sa cuenda yiqui ra. Ta catyi ra vatyí cuñi ra vatyí naquihin ñiyivi yiqui ra cuhun sihin ñu quivi cua quita ñu ñuu Egipto.

²³ Nii xaan i cuu iñi zutu ta zihí ra Moisés sii ra Ndyoo, ta yucuan cuenda ñá saha ñu sa cuu ra. Quivi i cacu ra ta i ndyehe ñu vatyí ndasa xaan ra, ta i tyixehe ñu sii ra uñi tahan yoo vatyí ñá yuhu ñu sii ley i cahan rey ñuu cuan nu i catyi ra vatyí cua cuu tandihí rayii ndyihí zehe ñiyivi.

²⁴ Ta ra Moisés tucu nii xaan i cuu iñi ra sii ra Ndyoo, ta quivi i sahnu ra, ñá cuñi ra cuu ra zehe ñañi ra rey Faraón.

²⁵ Tahan ca iñi maa ra sa cua ndyehe ra tundoho sihin ñiyivi sino iñi sii ra Ndyoo, ta ma cuzii iñi ra zuhva quivi zavaha ra cuatyí tañi zavaha ñiyivi ñuu Egipto.

²⁶ I sica iñi ra vatyí vaha ca cua ndyehe ra tundoho sa cuenda ra Cristo, ra cua quisi cuee ca. Vaha xaan ca cuhva cuan ta ziqui tandihí xuhun cuan ñuu Egipto cuñi

ra Moisés vatyí ndatu ra sa cua cuhva ra Ndyoo minoo sa vaha xaan ca sii ra cuee ca.

²⁷ Nii xaan i cuu iñi ra sii ra Ndyoo, ta yucuan cuenda i quita ra ñuu Egipto, ta ñá yuhu ra vazu i cuxaan xaan ra rey sihin ra. I zandyee xaan ra iñi ra vatyí sito ra vatyí cuahan ra Ndyoo sihin ra.

²⁸ Nii i cuu iñi ra sii ra Ndyoo, ta i zavaha ra cuhva catyí ra sa cuenda sa cua cuu minoo mvee ticatyí lee tahan tahan vehe ta cua cahyí ñiyívi niñi ti yutu yuvehe ñu. Tacuan i zavaha ra vatyí ma cahñi ángel ra Ndyoo sii ra cu zehe nuu ñiyívi hebreo.

²⁹ Ta nii i cuu iñi tandihi ñiyívi hebreo sii ra Ndyoo. Yucuan cuenda i yaha ñu Tyañuhu Cuaha cuan tañi sa sica ñu nu ñuhu ityí. Zoco ñiyívi ñuu Egipto cuan, ñá cuu yaha ñu. I sihi ñu sisi tyañuhu cuan.

³⁰ Zuun ñi sa cuenda sa nii cuu iñi ñu hebreo, ta i nduva nuzama siconduu ñuu Jericó vatyí i siconduu tandihi ñu yuñuu Jericó usa tahan quívi tañi i catyí ra Ndyoo.

³¹ Sa cuenda sa nii cuu iñi ña Rahab sii ra Ndyoo ta ñá sihi ña sihin ñiyívi ñá tyaa yahvi sii ra Ndyoo ñuu ña. Vazu minoo ñaha zii iñi i cuu ña, zoco ñá sihi ña vatyí i tñin cuenda vaha ña sii ra hebreo, ra i sindyehe tatu cuu quindyaa ra ñuu ña.

³² ¿Ta ñaa ca sa cuñi si sa catyí vityí? Ma cuyatyí ca quehin sa cuenda tandihi cuii ñiyívi i cunii xaan iñi sii ra Ndyoo, tañi ra Gedeón, ra Barac, ra Sansón, ra Jefe, ra rey David, ra Samuel ta tandihi inga ra profeta.

³³ Sa cuenda sa nii xaan cuu iñi ñu sii ra Ndyoo ta i zahacanaa ñu sii inga rey. I zavaha xaan ñu sa ndoo. I ñihi ñu sa sa catyí ra Ndyoo vatyí cua cuhva ra sii ñu. I tyazi ñu yuhu ndicaha.

³⁴ I ndahva ñu ñúhu sa ñihi xaan cayu. I cacu ñu quívi i cuñi ñiyívi cahñi ñu sii ñu sihin espada. Vazu ña ñihi ñu,

zoco i zandundyee ra Ndyoo sii ñu. I cuu zahacanaa xaan ñu nu sahñi tahan ñu, ta i sino sihin ñu cuaha xaan ityi zandaru inga ñuu.

³⁵ Ta iyo ñuzihi ñii xaan i cuu iñi ñu ta i nandoto ñiyivi sii ñu sa yaha i sihi ñu. Zoco inga ñiyivi, ñii xaan i cuu iñi ñu sii ra Ndyoo, zoco i ndyehe xaan ñu tundoho ta i sihi ñu vatyí ñá zandoo ñu sii ra Ndyoo vazu sihi ñu sa catyi ra. Sito ñu vatyí tatu ma zandoo ñu sa sino iñi ñu cua nandoto ñu minoo cuhva vaha xaan ca.

³⁶ Inga ñiyivi tahan xaan ñu tundoho vatyí sacu ndyaa xaan ñiyivi sii ñu, ta i cañi ñu sii ñu, ta cuhva ndya sihñi ñu sii ñu sihin cadena ta tyihi ñu sii ñu vehe caa.

³⁷ I cañi ñiyivi sihin yuu sii inga ñiyivi sino iñi sii ra Ndyoo, ta sii inga ñu i sahndya zava ñu. I nducu coto ihñi xaan ñu sii ñu. I sahñi ñu sii ñu sihin espada. Inga ñiyivi, ñahñi zahma ñu sicoo. I ndihvi ñu ñii mvee ticatyí ta ñii mvee. Ndahvi xaan ñu. Ndyehe xaan ñu tundoho. Ta quiñi xaan i zavaha ñiyivi sihin ñu.

³⁸ Vaha xaan vaha xaan maa ñu sino iñi cuan, ta yaha xaan quiñi i zavaha ñiyivi ñuu ñiyivi sihin ñu. I sica noo ñu nu yoñi ñiyivi iyo ta yucu. Ta i quihvi xehe ñu yavi yuu ta yavi ñuhu.

³⁹ Tandihí ñu cuan, ñii xaan i cuu iñi ñu sii ra Ndyoo, ta vaha i cahan ra Ndyoo sa cuenda ñu, zoco ñá ñihi ñu sa sa catyi ra Ndyoo vatyí cua cuhva ra sii ñu.

⁴⁰ Vatyí cuñi ra Ndyoo sa cua cuatu ñu ta ñihi ñu sa vaha ca ñin ñi sihin maa yo. ñin ñi sihin maa yo cua nduvaha xaan ñu ityi nuu ra.

12

Nanacohon iñi yo sii ra Jesús tandihí saha

¹ Cuaha xaan ñiyivi sa ñii xaan i cuu iñi sii ra Ndyoo ta sihi ñu ta ndyehe ñu sii maa yo vityí. Yucuan cuenda

nazandoo yo sii tandihi sa zayanga sii yo, ta cua cuu cundyico yo sii ra Cristo. Ta nazandoo yo cuatyí yo vatyí cuu si tañi minoo xayú saha yo. Ta nazandyee xaan yo iñi yo ta zañihi yo cuhun yo ityi nuu sihin Tuhun Ndyoo.

² Nanacohon iñi yo sii ra Jesús tandihi saha. Maa ra cuu ra zañaha sii yo cuhva cuñi si sa cunii xaan iñi yo sii ra Ndyoo. I sito ra vatyí zii xaan cua cuñi ra cuee ca, ta yucuan cuenda i saha ra sa cahñi ñiyivi sii ra. Ná tyaa ra yahvi sii ticahan nuu sa cuu ra. Ta vityi ndyaa ra siyo cuaha ra Ndyoo.

³ Tatu cuñi ndo sa ma cundihi iñi ndo ta ma ndu-uu iñi ndo sa zatyíño ndo tyiño ra Ndyoo, zaha ndo cuenda cuhva i zandyee xaan ra Jesús iñi ra sihin cuhva i zavaha xaan ñiyivi sa ña vaha sihin ra.

⁴ Vatyí maa ndo tañaha ca cundyee iñi ndo sa zavaha ndo sa vaha cuhva ndya cati niñi ndo saha sa ñá zavaha ndo sa ña vaha.

⁵ Ta ¿atu sa i naa iñi ndo cuhva vaha cahan Tuhun Ndyoo sihin ndo tañi sa zehe ra Ndyoo cuu sii ndo? Ta catyi si tyehen:

Zehe luhli, tyoon yahvi tatu zandoho ra Ndyoo suun,
Ta zandyeun iñun tatu cañi ra suun;

⁶ Vatyí tatu cuñi xaan ra Ndyoo sii minoo ra, zandoho ra sii ra,

Ta ñihi xaan cañi ra sii tandihi ñiyivi tiin cuenda ra.

⁷ Cañi ra Ndyoo sii ndo vatyí cuñi ra sa cua cutuhva vaha ndo. Tacuan zavaha ra vatyí zehe ra cuu sii ndo. Yoñi zehe ñiyivi sa ma ndoho si zacuu zutu si.

⁸ Tuhva ra Ndyoo cañi zuhva sii tandihi yo sa cuu zehe ra. Tatu ma cañi ra sii ndo, cuñi si catyi si vatyí yivi zehe ra cuu sii ndo sa ndisa.

⁹ Ta inga tucu cuhva, tyaa yo yahvi sii zutu yo, ra ñuu ñiyivi ya, tatu zandoho ra sii yo. ¿Atu ña niñi xaan ca

sa tyaa yo yahvi sii ra Ndyoo ta cundito yo tandihi cuii tyiemvu?

¹⁰ Vatyí zutu yo sa iyo ñuu ñiyívi ya, i cañi ra sii yo zuhva quívi cuhva cuñi maa ra. Zoco ra Ndyoo Zutu yo, cañi ra sii yo minoo cuhva sa cua tyindyee sii yo. Ta cuhva cuan, cua nduu yo ñiyívi vaha xaan tañi maa ra.

¹¹ Quívi sa ndoho yo, ña zii cuñi yo. Nducuihya iñi yo zacuu si. Zoco cuee ca ta nduu yo ñiyívi vaha sa ndisa cuii ta zii cuñi yo tatu cutuhva yo sa zañaha ra Ndyoo sii yo quívi cañi ra sii yo.

Ica xaan tatu ma tyaa yo yahvi sa cahan ra Ndyoo

¹² Yucuan cuenda zandyee ndo iñi ndo, ta ma caca iñi ndo vatyí ma cuu ca cundyico ndo ityi ra Cristo.

¹³ Caca tandihi ndo ityi vaha. Tacuan ta yoñi ndo cua ndoyo ñuhu vazu ta sino vaha ca iñi ndo. Cua ndundyee xaan ca iñi ndo sihin Tuhun Ndyoo.

¹⁴ Nducu ndo cuhva coo sa taxi sii ndo sihin tandihi ñiyívi. Ta nducu ndo cuhva cuu ndo niyívi vaha xaan tañi tahan si cuu ñiyívi ra Ndyoo. Vatyí tatu ña tacuan iyo ndo, ma ndyehe ndo sii ra Ndyoo.

¹⁵ Zaha vaha ndo cuenda sii minoo ndo ta sii inga ndo coto coo minoo ndoho ma sino ca iñi sii ra Cristo, ta ma ñihi ca ra cuan sa cua cuhva ra Ndyoo sii ndo. Ta coto quita minoo ra sa tacuan ta cua zañaha ra minoo cuhva ña vaha nu yucu ndo ta ma sino ca iñi ndo, ta cuaha xaan ndo cua tiví.

¹⁶ Ta coto ñáha cuzu ndo sihin minoo ñaha tatu yívi ñazihí ndo cuu, ta coto ñáha zavaha ndo minoo sa ña vaha ta cua zañaha si vatyí ña sino iñi ndo sii ra Ndyoo sa ndisa cuii. Tañi ra Esaú ta sa naha, i cuñi ra sa cuzama ra, ta yucuan cuenda i xico ra tandihi ndaha tyiño sa cua tahan si sii ra sii yañi ra, ta ñá ñihi ra sii si.

17 Sa sito ndo vatyí cuee ca i cuñi ra nañihi ra sa vaha cuan, zoco ñá cuu ca. Ñá cuu ca ndu-uu iñi ra cuatyí ra vazu i sacu xaan ra.

18 Ta maa ndo, ma tahan ca si sii ndo tañi i tahan si sii ñiyivi hebreo vatyí ña vasi ndo nu ndyaa minoo sa cuu ndyehe ndo. Ma ndyehe ca ndo sa cayu xaan ñúhu ta cuaha xaan inga sa iyo tañi sa ñaa ta tyiyatyí. (Tacuan i tahan ñiyivi hebreo quivi i saha ra Ndyoo ley ra sii ñu.)

19 Ñá siñi maa ndo nduzu cutu ta nduzu ra Ndyoo tañi quivi i cahan ra sihin ñu hebreo ndya cuhva sica ñu tumañi iñi sa ma cahan ca ra.

20 Ñá cuu cundyee iñi ñu tyiño i tava ra Ndyoo vatyí i catyí ra vatyí tatu vazu minoo quiti cua tñin sii yucu Sinaí cuan, cuñi si sa cahñi ñiyivi sii ti.

21 Iyo xaan i cuu tandihi cuhva cuan ndya cuhva ndya i catyí ra Moisés: “Yuhu xein ndya cuhva nihi.” I catyí ra quivi cuan.

22 Zoco maa ndo cuahan ndo ndya inga yucu sa nañi Sión. Yucuan cuu ñuu maa ra Ndyoo ndito. Ñuu Jerusalén sa ndyaa andivi cuu si. Nu iyo cuaha xaan cuaha xaan ángel sa zii xaan cuñi.

23 Ta nu yucu tandihi ñiyivi sino iñi, ñu sa ndyaa zivi andivi. Ta nu ndyaa ra Ndyoo, ra cua tyicuhva sii tandihi ñiyivi, ta nu yucu añima ñiyivi vaha, ta sa nduu ñu ñiyivi ñahñi ca cuatyí.

24 Ta nu ndyaa ra Jesús, ra sa cahan saha ñiyivi sa cuenda tyiño saa i zandaa ra Ndyoo sihin ñiyivi. I sati niñi ra Jesús vatyí cua ndasi cuatyí ñiyivi, ta ña sica si sa cuu ñu tañi i zavaha niñi ra Abel.

25 Yucuan cuenda coto vaha ndo sii ndo ta tyaa ndo yahvi sii ra cahan sihin ndo vatyí tatu ñá cacu ñiyivi hebreo sa ñá tyaa ñu yahvi sii ra Moisés, vihi cuii ca maa yo tatu ma tyaa yo yahvi sii ra cahan ndya andivi.

²⁶ Quiví i cahan ra ndya Yucu Siná i zacanda nduzu ra sii ñuhu. Ta vityi catyi ra: “Inga saha cua zacande ñuhu ñuu ñiyívi ta andívi tucu.”

²⁷ Ta sa cahan ra cuhva cuan cuñi si catyi si vatyí quiví cua zacanda ra sii si ta cua zanaa ra sii tandíhi sa cuu naa, ta cua nandoo maa ñi sa ma cuu cunaa. Nu ndyaca ñaha ra Ndyoo cuu sa ma cuu cunaa,

²⁸ ta yucuan cua cundyaa maa yo. Yucuan cuenda nazacahnu xaan yo sii ra Ndyoo cuhva cuñi maa ra. Ta nayuhu xaan yo sii ra.

²⁹ Vatyí ra cu Ndyoo maa yo ñúhu cuu ra, ta cua zanaa ra sii tandíhi sa ña vaha.

13

Cuhva cuñi si zavaha yo ta cua tahan iñi ra Ndyoo

¹ Ma zandoo ndo sa cuñi xaan ndo sii tandíhi hermano.

² Cuhva ndo sa casi ñiyívi saa vehe ndo vazú ña sito vaha ndo sii ñu vatyí iyo saha i zacasi ñiyívi sii ángel cuhva cuan, ta ña sito ñu tatu ángel cuu ra.

³ Ma naa iñi ndo sii ra ñoho vehe caa. Cundahvi iñi ndo sii ra tañi sa maa ndo ñoho vehe caa. Ta cundahvi iñi ndo sii ra zavaha xaan ñiyívi sa ña vaha sihin vatyí sa tuu iñi ndo yozo caa iyo tundoho cuan vatyí ñiyívi cuu tucu maa ndo.

⁴ Tatu sa tindaha ndo, tyaa ndo yahvi sii si, ta ma zavaha ndo sa quiñi sihin inga ñaha a sihin inga rayíi. Cua tasi tuñi xaan ra Ndyoo sii ñiyívi zavaha sa quiñi tañi ra quixi sihin inga ñaha sa yiví ñazíhi ra cuu.

⁵ Ma cuu ndo ñiyívi sa cuñi xaan xuhun. Ndo ndo vaha sihin sa iyo sii ndo vatyí sa i catyi maa ra Ndyoo: “Ma zandoi sii ndo, ta ma zañe sii ndo.”

⁶ Yucuan cuenda ñiñ xaan cuu iñi yo ta catyi yo:
Ra Ndyoo cuu ra tyindyee sii;
Ma yuhi ñaa sa cua zavaha ñiyívi sii.

⁷ Nacohon iñi ndo sii ra i zacuaha Tuhun Ndyoo sii ndo. Nacañi iñi ndo sa cuenda cuhva i quita vaha maa ra, ta ñii xaan cuu iñi ndo tañi sa ñii iñi maa ra.

⁸ Ña záma ra Jesucristo. Zuun ra cuu ra icu, ta zuun ra cuu ra vityi ta tandihi cuii tyiemvu.

⁹ Ma zandoo ndo ityi vaha, ta ma sino iñi ndo ñaa tuhun saa a ñaa sa ziiin cua zacuaha ñiyivi. Saha maa ra Ndyoo tumañi iñi sii yo, ta tacuan ta cua ndundyee iñi yo sihin Tuhun Ndyoo ta yivi sa caca xaan iñi yo sa cuenda ñaa sa ma cuu casi yo vatyí ña tacuan ta nduu yo ñiyivi vaha ityi nuu ra Ndyoo. Ñahñi tyindyee cuhva cuan sii ñiyivi tyaa xaan yahvi sii si.

¹⁰ Iyo minoo altar sa cuenda maa yo. Cruz nu i sihi ra Cristo cuu si. Ta ma cuu tyindyee si sii ñiyivi nducu cuhva cacu ñu sihin sa tyaa xaan ñu yahvi sii cuhva sahnu cuan tañi zavaha ñiyivi hebreo sa ña sino iñi sii ra Cristo.

¹¹ Sihin cuhva sahnu cuan, i sahñi ra cu zutu ya cahnu quití sa cuenda cuatyí ñiyivi. I sindyaca ra niñi ti sisi vehe ñuhu nu ii, ta i sahmi ra sii ti ndya zava yuñuu.

¹² Yucuan cuenda i ndyehe tucu ra Jesús tundoho ndya zava yuñuu vatyí cua zanduvaha ra sii ñiyivi sihin niñi maa ra.

¹³ Yucuan cuenda nacuhun maa yo ndya zava yuñuu sihin ra Cristo. (Cuñi si catyi si vatyí ma cundyico ca yo costumbre sahnu tañi zavaha inga ñiyivi. Cua cundyico yo sii ra Cristo ta ziiin ñiyivi cuu yo.) Natyaa siyo yo sii yo sii costumbre sahnu vazú ndyehe yo tundoho sa cuenda si.

¹⁴ Vatyí ñuu ñiyivi ya; yivi ñuu maa yo cuu si; nanducu maa yo sii minoo ñuu sa cua coo cuee ca.

¹⁵ Nanducu yo sa cua tyindyee ra Jesús sii yo, ta ziqui cua nacuhva yo tyahvi ndyoo sii ra Ndyoo tandihi cuii cuhva. Cua catyi yo sihin ñiyivi vatyí sito yo sii ra.

¹⁶ Ma zaña ndo sa zavaha ndo sa vaha ta sa zasa ndo sa sii ndo sii ñiyivi ndahvi vatyí zii xaan cuñi ra Ndyoo tatu zacahnu yo sii ra cuhva cuan.

¹⁷ Tyaa ndo yahvi sii ra cu nuu sii ndo sa cuenda Tuhun Ndyoo. Zavaha ndo cuhva catyi ra vatyí zacuenda ra sii ndo ta ma ndoyo ñuhu ndo. Cua nacuhva ra cuenda sii ra Ndyoo sa cuenda tyiño ra. Tatu zavaha maa ndo sa vaha, zii cua cuñi ra quivi cua cuhva cuenda ra, zoco tatu ma zavaha ndo sa vaha, ña zii cua cuñi ra, ta cua ndoho ndo.

¹⁸ Cahan ndo sihin ra Ndyoo sa cuenda ndi vatyí sito vaha ndi vatyí zavaha ndi sa vaha, ta cuñi xaan ndi zavaha ca ndi sii si.

¹⁹ Ta zañiñi sii ndo vatyí caca ca ndo sii ra Ndyoo sa cuende vatyí tacuan ta cua cuu quite ihya ta quisi nanuhi nu yucu ndo yatyí ca.

²⁰ Maa ra Ndyoo cuu ra saha sa coo sa taxi añima yo. I zanandoto ra sii ra Jesucristo, ra ndyaca ñaha sii yo. Ra Jesús cuu ra zacuenda xaan sii yo tañi zacuenda minoo ra cu pastor sii mvee ticatyí zono ra. Sa cuenda sa i sati niñi ra Jesús quivi i zandaa ra Ndyoo tyiño saa sihin yo ta i nduu ra pastor cuenda yo.

²¹ Natyindyee maa ra Ndyoo sii ndo sihin tundyee iñi maa ra sa cuenda ra Jesucristo, ta cua cuu zavaha ndo tandihi cuhva cuñi maa ra. Ta nazacahnu yo sii ra Jesucristo tandihi cuii tyiemvu. Ta nacuu si tacuan, ta nacuu si sa ndisa.

²² Zoco sa ndyoo ñi ndoho hermanos tyizoho vaha ndo sa catyi ihya vatyí ña cuaha xaan tyei.

²³ Cuñi sa cua coto ndo vatyí sa quita ra hermano Timoteo vehe caa vityi. Tatu saa ra ihya yatyí, cua cuhin sihin ra nu yucu ndo.

²⁴ Cuhva ndo minoo nacumi sii tandihi ra hermano ta sii ra hermano ra cu nuu sii ndo. Ra hermano nu cu si Italia tasi ra minoo nacumi sii ndo.

²⁵ Nacuhva xaan ra Ndyoo tumañi iñi sii tandihi ndo.

Tuhun Ndyoo sihin tyehen ñi

New Testament in Mixtec, Chayuco (MX:mih:Mixtec, Chayuco)

copyright © 1979 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Chayuco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Chayuco [mih], Mexico

Copyright Information

© 1979, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Chayuco

© 1979, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Sep 2022 from source files dated 14 Jul 2022

4924062e-6bf2-54cb-87ed-9874f41e7991